

Įsakymas netenka galios 2023-08-24:

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-288](#), 2023-08-23, paskelbta TAR 2023-08-23, i. k. 2023-16519

Dėl kai kurių Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymų pripažinimo netekusiais galios

Suvestinė redakcija nuo 2017-01-05 iki 2023-08-23

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2002, Nr. [86-3712](#), i. k. 102301MISAK00000413

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRAS

Į S A K Y M A S

DĖL BIRŽŲ REGIONINIO PARKO APSAUGOS REGLAMENTO PATVIRTINIMO

2002 m. rugpjūčio 10 d. Nr. 413

Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo (Žin., 1993, Nr. [63-1188](#); 2001, Nr. [108-3902](#)) 5 straipsnio 2 dalimi bei Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. balandžio 10 d. nutarimo Nr. 503 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymą“ (Žin., 2002, Nr. [40-1484](#)) 1.2 punktu,

1. T v i r t i n u Biržų regioninio parko apsaugos reglamentą (pridedama).

2. Aplinkos ministerijos informacijos kompiuterinėje sistemoje v a d o v a u t i s reikšminiais žodžiais: „saugomos teritorijos“, „valdymo sistema“.

APLINKOS MINISTRAS

ARŪNAS KUNDROTAS

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos aplinkos ministro

2002 m. rugpjūčio 10 d. įsakymu Nr. 413

(Lietuvos Respublikos aplinkos ministro

2010 m. liepos 30 d. įsakymo Nr. D1-686 redakcija)

BIRŽŲ REGIONINIO PARKO APSAUGOS REGLAMENTAS**I. BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Biržų regioninio parko apsaugos reglamentas (toliau – Reglamentas) nustato specialius Biržų regioninio parko (toliau – Regioninis parkas) teritorijų planavimo, statinių projektavimo ir statybos jo teritorijoje reikalavimus ir apsaugos, tvarkymo ir naudojimo ypatumus.

2. Veiklą Regioniniame parke reglamentuoja Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų (Žin., 1993, Nr. [63-1188](#); 2001, Nr. [108-3902](#)), Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos (Žin., 1992, Nr. [5-75](#)), Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos (Žin., 1995, Nr. [3-37](#); 2004, Nr. [153-5571](#)), Lietuvos Respublikos miškų (Žin., 1994, Nr. [96-1872](#); 2001, Nr. [35-1161](#)), Lietuvos Respublikos vandens (Žin., 1997, Nr. [104-2615](#); 2003, Nr. 36-1544), Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo (Žin., 1995, Nr. [107-2391](#); 2004, Nr. [21-617](#)), Lietuvos Respublikos statybos (Žin., 1996, Nr. [32-788](#); 2001, Nr. [101-3597](#)), Lietuvos Respublikos turizmo (Žin., 1998, Nr. [32-852](#); 2002, Nr. [123-5507](#)), Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais (Žin., 2000, Nr. [92-2883](#); 2007, Nr. [128-5213](#)) įstatymai, Gamtinių ir kompleksinių draustinių nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. balandžio 2 d. nutarimu Nr. 318 (Žin., 2008, Nr. [44-1642](#)), Kultūrinių draustinių nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. spalio 30 d. nutarimu Nr. 1086 (Žin., 2006, Nr. [118-4484](#)), Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr. 343 (Žin., 1992, Nr. [22-652](#); 1996, Nr. [2-43](#)), Biržų regioninio parko nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. balandžio 29 d. nutarimu Nr. 490 (Žin., 1999, Nr. [39-1227](#)), Aplinkos apsaugos reikalavimų ūkinei veiklai Šiaurės Lietuvos karstinio regiono intensyvaus karsto žemėse aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1991 m. gruodžio 24 d. nutarimu Nr. 589 (Žin., 2006, Nr. 64-2364), statybos techniniai reglamentai, šis Reglamentas, kiti teisės aktai ir apsaugos sutartys, kurios gali būti sudaromos dėl veiklos apribojimų Regioniniame parke, konkrečių žemės, miško ir vandens telkinio naudojimo sąlygų nustatymo, Biržų regioninio parko ir jo zonų ribų planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. gruodžio 2 d. nutarimu Nr. 1606 (Žin., 2009, Nr. [146-6501](#)), Biržų regioninio parko tvarkymo planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. sausio 28 d. įsakymu Nr. D1-83 (Žin., 2010, Nr. [16-783](#)), Regioninio parko dalių specialieji ar detalieji planai, gamtotvarkos ir paveldotvarkos planai, bendrieji planai.

3. Kultūros paveldo objektams (nekilnojamosioms kultūros vertybėms), esantiems Regioniniame parke, priežiūros, tvarkymo, naudojimo sąlygas ir galimybes nustato kultūros paveldo objektų (nekilnojamųjų kultūros vertybių) apsaugos reglamentai ir (ar) specialiojo teritorijų planavimo dokumentai.

4. Gamtos paveldo objektai (saugomi gamtiniai kraštovaizdžio objektai) ir jų teritorijos tvarkomos remiantis Saugomų teritorijų įstatymu, Lietuvos Respublikos saugomų gyvūnų, augalų, grybų rūšių ir bendrijų įstatymu (Žin., 1997, Nr. [108-2727](#); 2009, Nr. [159-7200](#)), Specialiosiomis žemės ir miško naudojimo sąlygomis bei Gamtos paveldo objektų nuostatais, patvirtintais Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. balandžio 19 d. įsakymu Nr. D1-214 (Žin., 2005, Nr. [58-2026](#)), pagal šių objektų gamtotvarkos projektus ir kitus apsaugos ir tvarkymo priemones numatančius dokumentus.

5. Atskirose Regioninio parko dalyse yra nustatytos Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijos – vietovės, įtrauktos į Vietovių, atitinkančių gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus, sąrašą, skirtą pateikti Europos Komisijai (toliau – „Natura 2000“ teritorijos). Jų ribos nustatytos Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2009 m. balandžio 22 d. įsakymu Nr. D1-210 (Žin.,

2009, Nr. [51-2039](#)).

Veiklą „Natura 2000“ teritorijose papildomai reglamentuoja, apsaugos ir tvarkymo režimą nustato Bendrieji buveinių ar paukščių apsaugai svarbių teritorijų nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. kovo 15 d. nutarimu Nr. 276 (Žin., 2004, Nr. [41-1335](#)), kiti teisės aktai.

Planų, programų ir ūkinės veiklos projektų įgyvendinimo poveikis „Natura 2000“ teritorijoms vertinamas Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo (Žin., 1996, Nr. [82-1965](#); 2005, Nr. 84-3105), Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 18 d. nutarimu Nr. 967 (Žin., 2004, Nr. [130-4650](#)), nustatyta tvarka.

6. Reglamente vartojamos sąvokos:

Apžvalgos aikštelė – vieta, kurioje gali būti įrengti mažieji kraštovaizdžio architektūros statiniai, stebėjimui pritaikyti įrenginiai (žiūronai, teleskopai) arba inžineriniai statiniai (pakyla, apžvalgos bokštas), skirti stebėti atsiveriančią panoramą.

Atokvėpio vieta – trumpalaikiam poilsui be nakvynės skirta teritorija greta pažintinių takų, rekreacinio funkcinio prioriteto zonose ir kitose vietose. Joje įrengiami mažieji kraštovaizdžio architektūros statiniai.

Buvusi sodyba – sodyba, kai yra išlikę buvusių statinių ir (ar) sodų liekanų, arba kai sodyba pažymėta vietovės ar kituose planuose, arba kurios buvimo faktas įrodytas teismo sprendimu.

Dvaro (palivarko) sodyba – dvaro teritorijos dalis, skirta gyventi, taip pat kitoms reikmėms (reprezentacinėms, ūkinėms, gamybinėms, rekreacinėms, švietimo). Ją sudaro istoriškai susiformavęs vientisas sodybinės žemės sklypas su visais jame esančiais dvaro įvairios paskirties trobesiais, statiniais, želdiniais, vandens telkiniais, susisiekimo, inžineriniais ir technologiniais įrenginiais, mažaisiais kraštovaizdžio architektūros elementais, dailės kūrinių, taip pat visų nurodytųjų sudėtinių dalių liekanomis ir jų vietomis, sujungtomis į teritorinį, funkcinį ir architektūrinį vienetą.

Ferma – žemės ūkio verslo pastatas ar grupė pastatų, skirtų gyvuliams (paukščiams) laikyti (auginti), su pagalbiniais pastatais ir teritorija.

Kraštovaizdžio estetinė vertė – bendraisiais estetikos kriterijais išreiškiamas natūraliai susiformavusio ir natūralų pobūdį išlaikiusio ar žmogaus veiklos sukurto ir jo sambūvį su aplinka atspindinčio kraštovaizdžio apibūdinimas.

Lankomi objektai – skirti ir (ar) pritaikyti lankymui paveldo objektai, saviti kraštovaizdžio objektai ir kompleksai, savitų reiškinių išraiškos vietos, rekreaciniais visuomenės poreikiams skirti objektai.

Mažieji kraštovaizdžio architektūros statiniai – paprastų konstrukcijų statiniai: informacijai skirti statiniai (skydai, stendai, informaciniai ženklai ir riboženkliai), atraminės sienutės, tvorelės, platformos, pakilumos, skirtos teritorijos apžvalgai, laiptai, lieptai, tilteliai, sūpynės, laipynės, dekoratyvinės skulptūros, šviestuvai, miško baldai – suolai, stalai, šiukšliadėžės, dviračių stovai, pavėsinės, stoginės, kiti teritorijos vieningo stiliaus tvarkymo ir puošybos statiniai.

Pažintinis takas – takas, skirtas pėstiesiems, bevariklio transporto priemonių naudotojams ar žirgų turizmui, įrengtas sudarant sąlygas susipažinti (aplankyti) su lankomais objektais, savitais regionais, turintis informacijai skirtų ir kitų mažųjų kraštovaizdžio architektūros statinių.

Poilsio vietė – laikinai apsistoti be nakvynės skirta teritorija, kurioje gali būti įrengiami mažieji kraštovaizdžio architektūros statiniai, lauzavietės, automobilių stovėjimo aikštelė.

Rekreaciniai statiniai – poilsio (žaidimo), apžvalgos aikštelės (regyklos) su įranga (apžvalgos bokštu, pakiluma, platforma, specialiais žiūronais, kt.), apžvalgos bokštai, pažintiniai takai, miestų, miestelių aikščių, parkų, skverų ir kitų želdynų, paplūdimių statiniai.

Rekreaciniai pastatai – viešbučių, poilsio paskirties pastatai ir jų grupės, kuriuose teikiamos apgyvendinimo paslaugos (poilsio namai, viešbučiai, turizmo centrai ir bazės, kempingai, nakvynės namai, moteliai, svečių namai, vasarnamiai) ir gydymo paskirties pastatai (sanatorijos, sveikatingumo kompleksai).

Stovyklavietė – poilsui su nakvyne skirta teritorija, kurioje gali būti teikiama turistinės stovyklos paslauga. Joje gali būti įrengiami mažieji kraštovaizdžio architektūros statiniai,

automobilių stovėjimo aikštelė, įranga maistui ruošti, laužavietės, sudaromos sąlygos higienos poreikiams tenkinti, atliekoms surinkti, poilsiui organizuoti.

Tradicinė etnografinio regiono architektūra – istorijos eigoje etnografiniame regione susiformavusi teritorinė erdvinė struktūra su charakteringu sodybų išplanavimu, apželdinimu, savitais pastatų statybos principais (konstrukcijų, formų, medžiagų, mažosios architektūros elementų), jų ryšys su aplinka, kraštovaizdžiu.

Kitos šiame Reglamente vartojamos sąvokos atitinka Saugomų teritorijų, Teritorijų planavimo, Statybos, Ūkininko ūkio (Žin., 1999, Nr. [43-1358](#); 2002, Nr. 123-5537), Saugaus eismo automobilių keliais įstatymuose ir kituose teisės aktuose vartojamas sąvokas.

II. REGIONINIO PARKO FUNKCINIO PRIORITETO ZONOS

7. Regioninio parko apsauga ir tvarkymas, veiklos reglamentavimas siejamas su teritorijos funkcinio prioriteto zonomis:

7.1. konservacinio prioriteto: Karajimiškio, Kirkilų, Širvėnos ir Tatulos kraštovaizdžio draustiniai; Daumėnų, Drąseikių ir Padaičių geologiniai draustiniai; Apaščios ir Upytės hidrografiniai draustiniai; Daudžgirių, Kirdonių, Medomiškio ir Padaičių botaniniai draustiniai; Ažuolynės botaninis-zoologinis draustinis; Užubalių telmologinis draustinis ir Biržų urbanistinis draustinis;

7.2. rekreacinio prioriteto;

7.3. ekologinės apsaugos prioriteto;

7.4. kitos (gyvenamosios) paskirties prioriteto.

8. Regioninio parko tvarkymo plane išskiriamos kraštovaizdžio tvarkymo zonos, kuriose teritorijos naudojimas ir apsauga reguliuojama pagal Saugomų teritorijų tipinius apsaugos reglamentus, patvirtintus Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 19 d. nutarimu Nr. 996 (Žin., 2004, Nr. 131-4704).

9. Regioniniame parke taikomi:

9.1. reikalavimai veiklai visose regioninio parko funkcinio prioriteto zonose reglamentuoti;

9.2. papildomi reikalavimai veiklai atskirose regioninio parko funkcinio prioriteto zonose reglamentuoti.

III. REIKALAVIMAI VEIKLAI VISOSE REGIONINIO PARKO FUNKCINIO PRIORITETO ZONOSE REGLAMENTUOTI

10. Statiniai Regioniniame parke projektuojami, statomi, rekonstruojami ar kapitališkai remontuojami, atsižvelgiant į vietovės kraštovaizdžio ypatumus ir tradicinės Šiaurės Aukštaitijos etnografinio regiono (toliau – Etnografinis regionas), nustatyto Etninės globos tarybos prie Lietuvos Respublikos Seimo 2003 m. rugsėjo 17 d. rekomendacijoje Nr. 1 „Dėl etnografinių regionų ribų nustatymo“ (Informaciniai pranešimai, 2003, Nr. 80), planavimo ir architektūros savitumus, išdėstytus 16, 17, 18 punktuose, siekiant:

10.1. išsaugoti bendrą kraštovaizdžio struktūrą ir jo estetinę vertę, erdvinį raiškumą ir raiškius reljefo bei hidrografinio tinklo elementus;

10.2. išlaikyti gamtinio ir istoriškai susiformavusio kultūrinio kraštovaizdžio, gamtinių, kultūrinių kompleksų ir objektų vertės požymius;

10.3. išsaugoti išlikusią (susiformavusią iki 1939 m.) būdingą gyvenamųjų vietovių planinę struktūrą;

10.4. išlaikyti tradicinės Etnografinio regiono architektūros pobūdį: formas, dydžius, spalvas.

11. Nauji statiniai, įskaitant ir ūkininko sodybos pastatus, projektuojami ir statomi Regioninio parko tvarkymo plane ir bendrojo teritorijų planavimo dokumentuose numatytoje vietoje. Sodybas leidžiama pritaikyti kaimo turizmo paslaugoms teikti ir kitai 40 p. nurodytai veiklai, puoselėjant ir skleidžiant Etnografinio regiono tradicijas.

12. Rengiant kaimo plėtros žemėtvarkos projektą, detalųjį planą ar statinio projektą buvusiai

sodybai atkurti, vietas pastatams statyti leidžiama parinkti kitoje sklypo vietoje, nei jie stovėjo anksčiau, tačiau visais atvejais nepažeidžiant vertingų kraštovaizdžio elementų (reljefo, hidrografinio tinklo, želdinių ir želdynų), taip pat laikantis 10 punkto reikalavimų. Kitoje sklypo vietoje pastatai projektuojami (statomi) ir tuo atveju, kai ankstesnėje vietoje negalima statyti dėl inžinerinių tinklų, susiformavusių želdinių, pakitusio reljefo.

13. Inžineriniai statiniai projektuojami, statomi (tiesiami), rekonstruojami ar kapitališkai remontuojami kuo mažiau keičiant kraštovaizdžio pobūdį.

14. Rekonstruojant esamas ir rengiant naujas žemos įtampos elektros perdavimo linijas, rekomenduojama jas tiesti požeminiais kabeliais.

Saulės šviesos energijos elektrines, saulės šilumos energijos kolektorius leidžiama įrengti ant pastatų stogų, pastatų fasadų, esamų fermų, gamybos, pramonės, sandėliavimo paskirties pastatų žemės sklypuose ir sodybose, išskyrus atvejus, kai pastatai ar sodybos yra kultūros paveldo objektai. Vieta šių inžinerinių statinių (įrenginių) statybai parenkama kiekvienu atveju taip, kad nebūtų matoma nuo gamtos ir kultūros paveldo objektų (kompleksų), gatvės, kelio ar apžvalgos vietų (regyklų), turizmo trasų.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-1010](#), 2012-11-30, *Žin.*, 2012, Nr. 141-7255 (2012-12-06), i. k. 112301MISAK0D1-1010

15. Lengvųjų automobilių ir autobusų stovėjimo aikštelės projektuojamos ne arčiau kaip 25 m nuo vandens telkinio kranto, bet visais atvejais už vandens telkinio pakrantės apsaugos juostos ribų. Projektuojant didesnes kaip 500 m² lengvųjų automobilių ir autobusų stovėjimo aikšteles, numatomos želdinių juostos, skaidančios aikšteles ne didesnėmis kaip 500 m² dalimis, išsaugomi esami želdiniai.

16. Viename žemės sklype formuojama viena sodyba. Tradicinė sodyba susideda iš šių pastatų: gyvenamojo namo, lauko virtuvės, lauko rūšio, tvarto, daržinės (gali būti sujungta su tvartu), klėties, svirno, klojimo, pirties, malkinės. Joje gali būti ir kiti sodybos pastatai (garažai, pastatai ūkinei veiklai), architektūriniais sprendimais priderinti prie tradicinių pastatų. Regioniniame parke sodybos planuojamos pagal šias sąlygas:

16.1. neleidžiama statyti sublokuotų gyvenamųjų namų (išskyrus Biržų mieste ir gyvenamosiose zonose).

16.2. kai žemės sklypo plotas yra iki 0,5 ha, sodybos pastatais bendras užimamas žemės plotas turi atitikti statybos techninio reglamento STR 2.02.09:2005 „Vienbučiai ir dvibučiai gyvenamieji pastatai“, patvirtinto aplinkos ministro 2005 m. liepos 1 d. įsakymu Nr. D1-338 (*Žin.*, 2005, Nr. [93-3464](#); 2010, Nr. [60-2976](#)), 9 priedo reikalavimus, bet negali viršyti 500 m². Šios nuostatos netaikomos esamoms sodyboms, kurių užstatymo plotas yra didesnis;

16.3. kai žemės sklypo plotas nuo 0,5 ha iki 3 ha, sodybos pastatų bendras užimamas plotas – iki 700 m²;

16.4. pagal buvusius analogus, pagrįstus istoriniais ir (ar) archyviniais dokumentais, remiantis fotofiksacijomis, didesniuose nei 0,5 ha ploto žemės sklypuose (Regioninio parko tvarkymo plane numatytose naujų sodybų statybos vietose) gali būti atstatomos ar statomos dvarų (palivarkų) sodybos, būdingos Etnografiniam regionui. Tokiais atvejais joms netaikomi 16.3, 17.1, 17.2, 18.1 punktuose nurodyti apribojimai;

16.5. vietovėse, išskyrus konservacinio ir rekreacinio funkcinio prioriteto zonas, leidžiamas ūkininko sodybos, įskaitant fermas, užstatomas žemės plotas:

16.5.1. iki 1000 m² – kai nuosavybės teise Regioniniame parke turimas žemės ūkio paskirties žemės plotas nuo 3 ha iki 10 ha;

16.5.2. iki 1500 m² – kai nuosavybės teise Regioniniame parke turimas žemės ūkio paskirties žemės plotas nuo 10 iki 50 ha;

16.5.3. iki 2500 m² – kai nuosavybės teise Regioniniame parke turimas žemės ūkio paskirties žemės plotas didesnis nei 50 ha.

17. Sodybų pastatai rekonstruojami ar statomi pagal šias sąlygas:

17.1. tradicinis sodybos gyvenamasis namas – vienaaukštis, dvišlaičiu stogu. Gyvenamojo namo aukštis nuo pastatu užstatomo žemės ploto vidutinės altitudės iki stogo kraigo aukščiausio

taško - iki 7,5 m. Gyvenamuoju namu užstatomas žemės plotas – iki 200 m². Gyvenamojo prioriteto zonose esančiose gyvenvietėse ir Biržų mieste naujai statomi ir rekonstruojami ne aukštesni kaip dviejų aukštų su mansarda gyvenamieji namai. Jų aukštis iki stogo kraigo aukščiausio taško – iki 10 m;

17.2. tradiciniai sodybos priklausiniai – vienaaukščiai, dvišlaičiais, pusvalminiais ar keturšlaičiais stogais. Tvarto, daržinės, kluono aukštis - iki 9 m, kitų priklausinių aukštis – iki 6 m (pastatų aukštis skaičiuojamas nuo pastatu užstatomo žemės ploto vidutinės altitudės iki stogo kraigo aukščiausio taško). Kiti naujai projektuojami sodybų pastatai (garažai, pastatai ūkinei veiklai) architektūriniais sprendimais turi būti derinami prie tradicinių pastatų. Naujai statomų ūkinių pastatų dydis, proporcijos ir fasadų architektūriniai sprendiniai turi atitikti pastatų paskirtį;

17.3. tradiciniai gyvenamųjų namų stogai – dvišlaičiai (40°-45°), pusvalminiai. Dengiant šlaitiniais stogais plokščiasstogius, pastatytus 1944-1993 m. pastatus, atsižvelgiant į pastato formą, jie gali būti dengiami keturšlaičiais stogais.

Gyvenamųjų ir ūkinių pastatų stogus rekomenduojama dengti tradicine stogų danga: malksnomis, nendrėmis, šiaudais, skiedromis, čerpėmis, kita vizualiai panašia danga: smulkiai skaidyta bitumine danga, bituminėmis čerpėmis, beasbestiniu šiferiu, neblizgia skarda. Rekomenduojama spalva: tamsių atspalvių ruda, raudona, pilka, žalia. Visų rekonstruojamų ar naujai statomų sodybos pastatų stogai dengiami vienodos spalvos ir tekstūros medžiagomis;

17.4. sodybos pastatų statybos ir fasadų apdailos tradicinės statybinės medžiagos – mediena, akmuo, tinkas, raudonos plytos, molis (leidžiama naudoti vizualiai panašias medžiagas). Pastatų sienas rekomenduojama dažyti Etnografiniam regionui būdingomis spalvomis: geltona, ruda, pilka, žalia ir jų atspalviais arba išlaikyti natūralią medžio spalvą;

17.5. sodybų gyvenamųjų namų langai – vertikalaus stačiakampo formos. Langų rėmai suskaidomi (vizualiai) į keturias ar šešias dalis. Leidžiama dalimis neskaidyti langų rėmų, esančių gyvenamųjų namų fasaduose vidinio kiemo pusėje, neapžvelgiamoje nuo gatvės, kelio.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-14](#), 2017-01-04, paskelbta TAR 2017-01-04, i. k. 2017-00460

18. Mažųjų kraštovaizdžio architektūros statinių įrengimas turi atitikti šiuos reikalavimus:

18.1. sodybos tveriamos ne aukštesnėmis nei 1,8 m aukščio ažūrinėmis (vielos, virbų, tašelių, metalo juostų, karčių, vytelių) tvoromis;

18.2. neleidžiama užtvirti paežerių, paupių, apžvalgos aikštelių, pravažiavimų ir praėjimų į juos, pažintinių takų ir vidaus kelių, saugomų atvirų kraštovaizdžio erdvių ar kitaip riboti Regioninio parko lankymą. Ganomus plotus leidžiama aptverti ganyklinėmis tvoromis;

18.3. neleidžiama aptverti miškų, išskyrus atvejus, kai reikia atkurti pažeistus medynus, gamtos išteklius, išsaugoti gamtotvarkos planuose nurodytas rūšis ar buveines, kai reikia miško želdinius ir želdynus apsaugoti nuo laukinių gyvūnų daromos žalos ir nustatyta tvarka steigiant aptvarus medžiojamiems gyvūnams laikyti arba kai tai būtina saugioms eismo sąlygoms keliuose užtikrinti;

18.4. vandens telkiniuose prie sodybų leidžiama įrengti vieną medinį lieptą iki 15 m ilgio nuo vandens telkinio kranto, ne platesnį kaip 2 m pločio, iki 0,5 m nuo vandens paviršiaus. Jei viršvandeninės augalijos juosta yra platesnė nei 15 m, leidžiama statyti ilgesnius lieptus, bet išsikišančius ne daugiau kaip 2 m už viršvandeninės augalijos juostos. Urbanizuojamose (užstatomose) rekreacinėse teritorijose liepto matmenys gali būti ir didesni, juos nustatant statinio projekto sprendiniuose.

19. Draudžiama statyti mobiliojo ir radijo ryšio stiebus ar ryšio bokštus, išskyrus bokštus su apžvalgos aikšte lankytojams arba būtinus priešgaisriniam stebėjimui.

20. Užrašai informaciniuose, reklamos skyduose, stenduose rašomi vadovaujantis Valstybinės kalbos įstatymo (Žin., 1995, Nr. [15-344](#)) ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nuostatomis. Informacinių, reklamos skydų ar stendų pastatymo vietos derinamos su Regioninio parko direkcija. Draudžiama informacijos ir reklamos skydus, stendus kabinti ar kitaip tvirtinti ant medžių, gamtos ir kultūros paveldo objektų, įrengti juos gamtos ir kultūros paminklų fizinės apsaugos zonose, išskyrus informacijos stendų apie pačius paveldo objektus įrengimą.

21. Buvusių žemės ūkio įmonių apleistus pastatus, ypač esančius konservacinio, ekologinės apsaugos ir rekreacinio funkcinio prioriteto zonose, prie pažintinių, mokomųjų takų, apžvalgos aikštelių ir kitų lankomų objektų, gyvenviečių vizualinėje aplinkoje, rekomenduojama griauti arba perstatyti atsižvelgiant į 10 punkte nurodytam Etnografiniam regionui būdingus pastatus, skaidant ir mažinant jų tūrius, keičiant jų paskirtį, nesukeliant naujų neigiamų pasekmių gyvenimo ir aplinkos kokybei.

22. Draudžiama statyti, laikyti ir naudoti apgyvendinimui, nakvynei, maitinimui ir kitiems panašioms tikslams vagonėlius ir kitus kilnojamuosius objektus ar įrenginius (mobiliuosius namelius, konteinerius, nebenaudojamas transporto priemones, metalinius garažus), išskyrus atvejus, kai jie naudojami Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos nustatyta tvarka kaip laikinieji statiniai, reikalingi mokslo institucijų moksliniams stebėjimams ir tyrimams vykdyti, teisės aktų nustatyta tvarka įregistruotiems bitynams, masiniams renginiams, turint nustatyta tvarka savivaldybių vykdomųjų institucijų išduotus leidimus, taip pat atvejus, kai vagonėliai naudojami statybos laikotarpiu prie statomų ar rekonstruojamų statinių, teisės aktų nustatyta tvarka turint išduotą statybos leidimą statyti ar rekonstruoti Regioniniame parke esančius statinius.

Mobilieji nameliai laikomi kempinguose, teritorijų planavimo dokumentuose numatytose vietose ir teisės aktuose numatytais atvejais.

23. Regioniniame parke draudžiama važinėti ne keliais motorinėmis transporto priemonėmis (įskaitant dviratus, triratus ir keturrates transporto priemones), išskyrus specialiąsias transporto priemones, aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę vykdančių institucijų transporto priemones, vykdančias žemės ir miškų ūkio, žuvininkystės darbus, jas statyti ar kitaip eksploatuoti ne keliuose Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

24. Iš eksploatuoti nerūdinių statybinių medžiagų karjerai ir durpynai rekultivuojami taikant priemones, atitinkančias Regioninio parko steigimo tikslus (įveisiant miškus, įrengiant vandens telkinius, atkuriant pievų ir pelkių bendrijas), biologinės įvairovės apsaugos bei gausinimo reikalavimus.

IV. PAPILDOMI REIKALAVIMAI VEIKLAI KONSERVACINIO FUNKCINIO PRIORITETO ZONOSE (DRAUSTINIUOSE) REGLAMENTUOTI

25. Regioninio parko draustiniuose statomiems sodybų pastatams taikomos šio reglamento 16 ir 17 punktų nuostatos, išskyrus atvejus, kai reikia atkurti bei tvarkyti draustinyje esančius kultūros paveldo objektus (nekilnojamąsias kultūros vertybes) arba kai reikia atkurti buvusį (susiformavusį iki 1939 m.) užstatymą. Biržų urbanistiniame draustinyje leidžiama statyti ar rekonstruoti iki dviejų aukštų su palėpe statinius.

26. Neleidžiama statyti naujų bei plėsti esamų rekreacinių pastatų ir kompleksų, statyti naujų ūkininko sodybų, fermų.

27. Biržų urbanistiniame ir kraštovaizdžio draustiniuose esančių sodybų gyvenamuosiuose ir ūkiniuose pastatuose draudžiama projektuoti ir įrengti vitrinius langus, pastatų fasaduose naudoti plastikines dailylentes.

Biržų urbanistiniame draustinyje projektuojant, statant, remontuojant ir rekonstruojant pastatus, sienų apdailai nenaudoti skardos.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-14](#), 2017-01-04, paskelbta TAR 2017-01-04, i. k. 2017-00460

28. Regioninio parko draustiniuose leidžiama įrengti saulės šviesos energijos elektrines, saulės šilumos energijos kolektorių tik ant pastatų stogų ir (ar) pastatų fasadų, kurie nėra matomi nuo gamtos ir kultūros paveldo objektų (kompleksų), gatvės, kelio ar apžvalgos vietų (regyklų), turizmo trasų. Pastatuose ar sodybose, kurie yra kultūros paveldo objektai, šių inžinerinių statinių (įrenginių) statyba draudžiama.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-1010](#), 2012-11-30, Žin., 2012, Nr. 141-7255 (2012-12-06), i. k. 112301MISAK0D1-1010

29. Europinės svarbos gipso karsto ežerų buveinių teritorijose papildomai taikomi šių

buveinių apsaugos reikalavimai:

29.1. draudžiama keisti hidrologinį režimą;

29.2. draudžiama statyti statinius, nesusijusius su buveinės išsaugojimo darbais, jeigu tuo būtų padarytas reikšmingas neigiamas poveikis buveinėms, išskyrus atvejus, kai taikomos neigiamą poveikį kompensuojančios priemonės;

29.3. draudžiama keisti ežerų vandens lygį, jei tai nesusiję su buveinės išsaugojimu, į karstinius ežerus, smegduobes ar su jais susijusius vandens telkinius nuleisti nutekamuosius ar drenažo vandenį.

30. Daudžgirių ir Padaičių botaniniuose draustiniuose bei Ažuolynės botaniniame-zoologiniame draustinyje taikomi europinės svarbos plačialapių ir mišrių miškų bei pelkėtų lapuočių miškų buveinių apsaugos reikalavimai:

30.1. draudžiama ardyti miško paklotę, žolių, samanų, kerpių ar krūmokšnių dangą, išskyrus gamtotvarkos planuose ir miškotvarkos projektuose numatytus atvejus (reikalavimas netaikomas, jeigu miško paklotės suardymo neįmanoma išvengti vykdant miško ruošos darbus);

30.2. draudžiama keisti hidrologinį režimą, išskyrus saugomų teritorijų planavimo dokumentuose numatytas priemones.

31. Tatulos kraštovaizdžio draustinyje išskirtoje europinės svarbos pievų buveinių apsaugos teritorijoje taikomi šie stepinių pievų, eutrofinių aukštųjų žolynų, aliuvinių pievų, šienaujamų mezofitų pievų buveinių bei griovų ir šlaitų miškų apsaugos reikalavimai:

31.1. pievų buveinėse draudžiama įveisti mišką, sodinti pavienius medžius ir krūmus;

31.2. draudžiama keisti pievas – versti kitomis žemės naudmenomis, sausinti, suarti, įsėti kultūrinės žolės, tręšti, kalkinti dirvožemį; skatinama šienauti, ganyti galvijus, reguliuoti savaiminių medžių ir krūmų plitimą;

31.3. draudžiama keisti hidrologinį režimą, tiesinti upelių vagas, įrengti tvenkinius ir dambas;

31.4. griovų ir šlaitų miškų buveinėse draudžiama ardyti miško paklotę, žolių, samanų, kerpių ar krūmokšnių dangą, išskyrus saugomų teritorijų planavimo dokumentuose, miškotvarkos projektuose numatytus atvejus (reikalavimas netaikomas, jeigu miško paklotės suardymo neįmanoma išvengti vykdant miško ruošos darbus).

V. PAPILDOMI REIKALAVIMAI VEIKLAI EKOLOGINĖS APSAUGOS PRIORITETO FUNKCINĖSE ZONOSE REGLAMENTUOTI

32. Gamtos ir kultūros paveldo objektų (saugomų kraštovaizdžio objektų) apsaugos zonose neleidžiama įveisti miško, statyti statinių, užstojančių paveldo objektus ar trukdančių juos apžvelgti. Kitose ekologinės apsaugos, taip pat ūkinio funkcinio prioriteto zonose papildomi reikalavimai nenustatomi.

VI. PAPILDOMI REIKALAVIMAI VEIKLAI REKREACINIO PRIORITETO FUNKCINĖSE ZONOSE REGLAMENTUOTI

33. Rekreacinio funkcinio prioriteto zonose Regioninio parko tvarkymo plane išskiriamos urbanizuojamos ir neurbanizuojamos rekreacinės aplinkos kraštovaizdžio tvarkymo zonos.

34. Tvarkant Regioninio parko rekreacinio funkcinio prioriteto zonas, didinamas vietovės estetiškas potencialas, gerinamos vietovės eksponavimo galimybės, formuojami nauji želdiniai, įgyvendinamos sanitarinių-higieninių ir estetinių savybių gerinimo, reginių formavimo, medynų atsparumo rekreacinėms apkrovoms didinimo priemonės, įrengiami pliažai, poilsiui pritaikomos pakrantės. Jose draudžiama bloginti rekreacinių išteklių kokybę, naikinti kraštovaizdžio estetinį potencialą, projektuoti ir statyti su rekreacija nesusijusius pastatus ir įrangą.

35. Pažintinio turizmo trasų, takų tinklas kuriamas taip, kad būtų sudarytos galimybės pasiekti visus svarbiausius Regioninio parko lankomus objektus.

36. Urbanizuojamose (užstatomose) rekreacinės aplinkos kraštovaizdžio tvarkymo zonose, numatytose Regioninio parko tvarkymo plane, pagal detaliuosius planus ir techninius projektus

leidžiama naujų rekreacinių statinių ir poilsio paskirties pastatų (iki 3 aukštų aukštingumo) statyba.

37. Neurbanizuojamose rekreacinės aplinkos kraštovaizdžio tvarkymo zonose įrengiamos trumpalaikio poilsio vietos – poilsiavietės, atokvėpio vietos, plažai su mažaisiais kraštovaizdžio architektūros statiniais.

VII. PAPILDOMI REIKALAVIMAI VEIKLAI KITOS (GYVENAMOSIOS) PASKIRTIES FUNKCINIO PRIORITETO ZONOSE REGLAMENTUOTI

38. Kitos (gyvenamosios) paskirties funkcinio prioriteto zonose leidžiama statybų plėtra. Užstatymo plėtra numatoma bendruosiuose planuose ir Regioninio parko tvarkymo plane.

39. Įrengiami šiuolaikinį technikos lygį atitinkantys inžineriniai tinklai, gerinama kelių, gatvių, aikščių, kiemų paviršiaus danga. Pirmenybė teikiama inžinerinei įrangai, kuo mažiau keičiančiai tradicinį kaimų ir miestelių vaizdą, esamą kraštovaizdį.

VIII. SKATINAMA VEIKLA

40. Regioniniame parke skatinama:

40.1. išsauganti ir (ar) išryškinanti kraštovaizdžio įvairovę veikla;

40.2. miškų ekosistemų apsaugos funkcijų stiprinimas didinant biologinę įvairovę, veisiant ir formuojant mišrius medynus. Konservacinio ir ekologinės apsaugos zonose plynojo miško kirtimo biržėse rekomenduojamas savaiminis miško atžėlimas. Aktyvaus karstinio proceso IV grupės žemėse skatinimas miškų įveisimas;

40.3. miško sodinimas nuskurdintose agrarinėse teritorijose, esančiose gamtiniame karkase, nustatytame bendruosiuose planuose, pažymėtuose rajonų miškų išdėstymo žemėtvarkos schemose;

40.4. pažestų kraštovaizdžio kompleksų ir objektų atkūrimas formuojant želdynus, didinant ir atkuriant vietovės vizualinę, estetinę vertę;

40.5. tradicinis ir ekologinis ūkininkavimas;

40.6. gamtos ir kultūros paveldo objektų tyrimas, ieškant efektyvesnių jų išsaugojimo ir naudojimo būdų, naujų vertingų objektų paieška ir įteisinimas;

40.7. gamtotvarkos projektuose numatytų priemonių įgyvendinimas, gamtos ir kultūros paveldo objektų, kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės apsaugos propagavimas siekiant suinteresuoti objektų savininkus, valdytojus ir naudotojus vertybių apsauga;

40.8. apžvalgos aikštelių, apžvalgos bokštų įrengimas ir naudojimas;

40.9. pažintinių ir mokomųjų takų, kitos rekreacinės infrastruktūros, numatytos Regioninio parko tvarkymo plane, projektavimas ir įrengimas. Pažintinio turizmo organizavimas, prioritetą teikiant Regioninio parko tvarkymo plane numatytais pėsčiųjų, dviračių, vandens turizmui skirtais pažintiniais takais. Pažintinių takų ir jų įrangos naudojimas slidžių turizmui žiemos sezono metu;

40.10. poilsiaviečių ir stovyklaviečių įrengimas rekreacinio funkcinio prioriteto zonose, kitose teritorijų planavimo dokumentuose nustatytose vietose;

40.11. ekspozicijų po atviru dangumi įrengimas;

40.12. etnokultūros, tradicinės kaimo gyvensenos puoselėjimas, tradicinių ir šiuolaikinių amatų propagavimas;

40.13. rekreacinio verslo plėtra bendruosiuose planuose ir Regioninio parko tvarkymo plane nustatytose vietose.

41. „Natura 2000“ teritorijose skatinamas saugomų teritorijų planavimo dokumentuose numatytų gamtotvarkos priemonių ir ūkininkavimo formų, palaikančių tinkamą buveinių ir saugomų rūšių būklę, įgyvendinimas.

Priedo pakeitimai:

Nr. [D1-686](#), 2010-07-30, Žin., 2010, Nr. 93-4921 (2010-08-05), i. k. 110301MISAK00D1-686

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-561](#), 2007-11-07, Žin., 2007, Nr. 120-4921 (2007-11-22), i. k. 107301MISAK00D1-561

Dėl aplinkos ministro 2002 m. rugpjūčio 10 d. įsakymo Nr. 413 "Dėl Biržų regioninio parko apsaugos reglamento patvirtinimo" pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-178](#), 2009-04-17, Žin., 2009, Nr. 46-1829 (2009-04-25), i. k. 109301MISAK00D1-178

Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. rugpjūčio 10 d. įsakymo Nr. 413 "Dėl Biržų regioninio parko apsaugos reglamento patvirtinimo" pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-686](#), 2010-07-30, Žin., 2010, Nr. 93-4921 (2010-08-05), i. k. 110301MISAK00D1-686

Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. rugpjūčio 10 d. įsakymo Nr. 413 "Dėl Biržų regioninio parko apsaugos reglamento patvirtinimo" pakeitimo

4.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-1010](#), 2012-11-30, Žin., 2012, Nr. 141-7255 (2012-12-06), i. k. 112301MISAK0D1-1010

Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. rugpjūčio 10 d. įsakymo Nr. 413 "Dėl Biržų regioninio parko apsaugos reglamento patvirtinimo" pakeitimo

5.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-14](#), 2017-01-04, paskelbta TAR 2017-01-04, i. k. 2017-00460

Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. rugpjūčio 10 d. įsakymo Nr. 413 „Dėl Biržų regioninio parko apsaugos reglamento patvirtinimo“ pakeitimo